

חבורת חבֵּרא דהלכתא הלכות נדה שיעור כ"ט

בשבוע עשרים ושמונה למדנו בעז"ה שאר סי' קצ"ד, דינו יולדת ומפלת
בשבוע הבא נלמוד אי"ה תחילת סי' קצ"ה סוגיא של הרחקות נושא 28 בספר
סיכומים

מראה מקומות

מראה מקומות

גמ' מס' שבת דף יג. "כיוצא בו לא יאכל הזב" עד דף יג: "מתני' ואלו"

תוס' ד"ה מה אשת

תוס' ד"ה מה אשת, תוס' ד"ה ופליגא דר' פדת, תוס' ד"ה ידיה, תוס' ד"ה צימי, תוס' ד"ה מטה

תוה"צ הארוך דף ג: "תניא באבות דר' נתן" עד דף ד. "פעמים" (שער שני פסקא א')

טור צ"י סי' קנ"ה סעי' א'–ד'

שו"ע סי' קנ"ה סעי' א'–ד' עס ש"ך ט"ז ופ"ת

כל הזכויות שמורות לחברת חבֵּרא דהלכתא ©

יציאות השבת פרק ראשון שבת

ואימת רבן עליהן. אין פושטין יד לשום דבר ואפי' בחול אלא על פי רבן: פרצה. גזירה כמו ופרלת ימה וקדמה (בבא שבת כח): ש"א שנינו לא יאכל מהור עם הטמאה. מפני הערוה לפי שלא הותרו לכך שכולן אוכלין חוליהן צטהרה היו ולא היו אוכלין עם נשומיהן

טמאות: אמו זב פרוש לאו דברים טמאין קאבי' והלא כל מגעו טמא: מעשרין הן. ולא גזרי' גזירה לגזירה: שתישן עם בעלה. צמטה כגון שהיא טמא דליכא למיתש משום טהרה או צמן הזה שאין צו טהרה מי חיישי' להרגל עברה או דילמא כיון דליכא היכרא מדכר דמרי: על השולחן. שאוכל עליו מותר להניח בשר העוף אלא הגבינה דקסברי צת שמיא בשר עוף בחלב לאו דלוריתא^א ולא גזרי' העלאת אטו אכילה: ואינו נאכל. עמו: וב"ה אומרים כו'. ש"מ דאסור: דליכא דיעות. שני צני אדם שחכרו זה לזה. וה"ה נמי דמני לשני דליכא שינוי להיכרא ומיהו דעדיפא נקט דאפי' דיעות ליכא: שאין מכירין. דלא אמי חד למשקל מחדציה ומיכל: אבא מכירין. אסור ואשה וצעלה [נמן] מכירין זה את זה וש"מ דאסור: שינוי ליכא. שאוכלין בדרך אכילה: איכא שינוי. שאין דרך לשון אלא בקירוב בשר כדכתיב^ב שחטה כסותה ועונתה ואמר מר^ג שאר זה קירוב בשר שאם אמר אי אפשרי אלא היא צגדה והוא צגדו יוליף ויתן כחובה צמס' כחובות (פ"ד דף מו.). אל ההרים לא אכל. צפרק אלו הן הנשרפין צנהדרין (דף פב.). מפרש ליה שלא נתפרנס צמות אצות שלא הותר לכך לפי שהוא נדיק: מזה אשת רעוה כו'. דאסור לן^ד יחוד מן התורה בקדושין (פ"ד דף פז.) מאחזקן בן אמן: ופליגא. דרז יוסף דפשט מדרשה דהא קרא לאסור אדרבי פדת: גילוי ערוות. תשמיש ממנו ושאר קורבה ואפי' קירוב בשר מדרבנן והיא צגדה אפי' מדרבנן ליכא למגור: ושימש

לאצלווי: כיוצא בו לא יאכל הזב: תניא ר"ש בן אלעזר אומר בוא וראה עד היכן פרצה טהרה בישראל שלא שנינו לא יאכל מהור עם הטמאה אלא לא יאכל הזב עם הזבה מפני הרגל עבירה כיוצא בו לא יאכל זב פרוש עם זב^ה עם הארץ שמא ירגילנו אצלו וכי מרגילו אצלו מאי הוי אלא אימא שמא יאכילנו דברים טמאין אטו זב פרוש לאו דברים טמאין אכיל אמר אביי גזירה שמא יאכילנו דברים שאינן מתוקנין ורבא אמר^ו רוב עמי הארץ מעשרין הן אלא שמא יהא רגיל אצלו ויאכילנו דברים טמאין בימי טהרתו איבעיא להו נדה מהו שתישן עם בעלה היא בבגדה והוא בבגדו אמר רב יוסף ת"ש^ז העוף עולה עם הגבינה על השלחן ואינו נאכל דברי ב"ש ב"ה אומרים לא עולה ולא נאכל שאני התם דליכא דיעות ה"ג מסתברא דהיכא דאיכא דיעות שאני דקתני סיפא^ח רשב"ג אומר שני אכסניים אוכלין על שלחן אחד זה אוכל בשר וזה אוכל גבינה ואין חוששין ולא אומר עלה^ט אמר רב חנין בר אמי אמר שמואל לא שנו אלא שאין מכירין זה את זה אבל מכירין זה את זה אסורים וה"ג מכירין זה את זה נינהו הכי השתא התם דיעות איכא שינוי ליכא הכא איכא דיעות ואיכא שינוי איכא דאמרי ת"ש רשב"ג אומר שני אכסניים אוכלין על שלחן אחד זה בשר וזה גבינה ואתמר עלה אמר רב חנין בר אמי אמר שמואל לא שנו אלא שאין מכירין זה את זה אבל מכירין זה את זה אסור והני נמי מכירין זה

את זה נינהו התם דיעות איכא שינוי ליכא הכא איכא דיעות ואיכא שינוי ת"ש לא יאכל הזב עם הזבה משום הרגל עבירה ה"ג דיעות איכא שינוי ליכא ת"ש אל ההרים לא אכל וענינו לא נשא אל גלולי בית ישראל ואת אשת רעוה לא טמא ואל אשה נדה לא יקרב מקיש אשה נדה לאשת רעוה מה אשת רעוה הוא בבגדו והיא בבגדה אסור^י אף אשתו נדה הוא בבגדו והיא בבגדה אסור ש"מ^י ופליגא דר' פדת^י דאמר ר' פדת לא אסרה תורה אלא קורבה של גלוי ערוות בלבד שנאמר^{יב} איש איש אל כל שאר בשרו לא תקרבו לגלות ערוה^{יג} עולא כי הוי אתי מבי רב הוה מגשק להו לאחיותיה אבי חדייהו ואמרי לה אבי ידייהו ופליגא ידידיה אדידיה דאמר עולא^{יד} אפי' שום קורבה אסור^י משום לך לך אמרי גזירא סחור סחור לכרמא לא תקרב: תני דבי אליהו^{יז} מעשה בתלמיד א' שישנה הרבה וקרא הרבה^{יח} ושימש תלמידי חכמים הרבה ומת בחצי ימיו והיתה אשתו נוטלת תפיליו ומחזרתם בבתי כנסיות ובבתי מדרשות ואמרה להם כתיב בתורה^{יט} כי הוא חייך ואורך ימך בעלי ששנה הרבה וקרא הרבה

חיישין לגומלים: **מה** אשת רעוה הוא בבגדו והיא בבגדה אסור. והתם סברה הוא לאסור לפי שינוי חוקפו ומתגבר עליו ציחור ורש"י פי' אפי' ציחור נמי אסור מדלוריתא ואין נראה דמשמע דרובה לאסור יחוד צגדה חיימה^כ יחוד דאסור מן התורה לא ילפי' מאשת איש ושרי צגדה כדכתיב סוגה בשושנים (סנה' פ"ד ה.) והוא צגדו והיא צגדה דלא הוי אפי' צגדת איש אלא מדרבנן אסור צגדה מהיקשא טפי הוה לן למיסר יחוד מהיקשא ולמישרי הוא צגדו והיא צגדה בלא יחוד כגון שפתת פתות לרה"ר^{כא} מסוגה בשושנים^{כב}: **ופליגא** דר' פדת דא"ר פדת לא אסרה תורה אלא כו'. חיימה מנא ליה דפליגי דילמא מדרבנן אסור אפי' הוא צגדו ורש"י דפירש כאן כיון דמדלוריתא לא אסור אלא תשמיש ממנו מדרבנן לא אסור אלא קירוב בשר לא נהירא דמסתמא לא פליגי^{כג} אמתני' דלא יאכל הזב עם הזבה ועוד וכי לית ליה דאשת רעוה הוא צגדו והיא צגדה אסור ומפרש ר"ת דפליגא דר' פדת דכיון דלא אסרה תורה אלא קריבה של גלוי ערוות בלבד א"כ אין לנו לאסור ולגזור אלא כעין שאסר הכתוב דהיינו דיעות בלא שינוי כגון לא יאכל הזב עם הזבה אלא הוא צגדו והיא צגדה אסור ופליגא דר' פדת דאפי' צגדת איש הוא צגדו והיא צגדה אסור שרי ור"י פי' ופליגא דר' פדת כיון דאית ליה דלא שייך לשון קריבה אלא בגילוי ערוות ממנו וא"כ ואל אשה נדה לא יקרב היינו תשמיש ממנו שזיז אין ללמוד צהיקש מאשת איש לאסור הוא צגדו כו' לאפוקי לשון קריבה ממשמשותו ודומק הוא דהא אשת רעוה לא טמא משמע

תשמיש ממנו ואפילו הכי אסרי' הוא צגדו והיא צגדה: **ופליגא** ידידיה אדידיה. והוא היה יודע צעמנו שלא יבא לידו הרהור שלדיק גמור היה כדאמרין צפרק צ' דכחיות (דף פז.) דרז אלא^{כד} צר אהבה מרכיז לה אכתפיה ומרקד א"ל רבנן אן מהו למעבד הכי א"ל אי דמיא למן כי כשורא לחיי ואי לא לא והספר לא חש לפרש ולהאריך כאן למה היה עושה:

יציאות השבת פרק ראשון שבת

בימי לבונוך מהו אצלך. לא משום שיש לחלק בין נדות לליצון דהא אמר ר"ע צפרק צמה אשה יולאה (לקמן דף קד:) הרי היא צנדתה עד שתצא צמים אלא לפי שידע אליהו שכן היה המעשה ור"ח ורש"י פירשו צפרק אע"פ (כתובות דף קד סא. וסא) גבי שמואל מחלפא ליה דצינתו צידא דשמאלא היינו צימי לצינה אין נראה כדפירשתי ור"ח פירש שהיו רגילים לטבול שמי טבילות אחת לסוף שצעה לראייתה שהיא טהורה מדאורייתא צדן טבילה ואחת לסוף ימי ליצון לכן היה מיקל אותו האיש ורש"י^א היה נוהג איסור להושיט מפתח מידו לידה צימי נדותה ונראה לר"י שיש סמך מסדר אליהו דקתני אמר לה שמא הצאת לו את השמן שמא הצאת לו את הפך ומיהו החס מסיים ונגע צד^ב צאצבע הקטנה ומפרק אע"פ (סא) דאמר אביי מנח' ליה אפומיה דכוצא ורצא מנח' ליה אבי סדיא אין ראייה כי שמא דוקא צמוציגה הכוס שיש חיצה יותר כדאמר התם אצל שאר דברים לא ומהכא דקאמר אכל עמי ושתה עמי יכול להיות שלא הקפיד אלא על השכיצה: **מטה** חדא הואי. ופלטי כן ליש שנגען חרצ צינו לצינה

(סנהדרין פ"ב דף קד יט:) איכא למימר שרחוק ממנה היה ציותר והיה פתוח לרה"ר שלא היה משום יחוד או שמא סבר כשאלו שלא היתה מקודשת לדוד ומהמיר על עצמו היה מלצא עליה: ^א ומהמיר על עצמו היה מלצא עליה:

ושימוש תלמודי חכמים הרבה מפני מה מת בחצי ימיו * ולא היה אדם מחזירה דבר פעם אחת נתארחתי אצלה והיתה מסיחה כל אותו מאורע ואמרתי לה בתי בימי נדותך מה הוא אצלך אמרה לי חס ושלום * אפי' באצבע קטנה לא נגע [בי^ב] בימי לבונוך מהו אצלך אבל עמי ושתה עמי וישן עמי בקירוב בשר ולא עלתה דעתו על דבר אחר ואמרתי לה ברוך המקום שהרגו * שלא נשא פנים לתורה * שהרי אמרה תורה * ואל אשה בנדת טומאתה לא תקרב כי אתא רב דימי אמר מטה חדא הואי במערבא אמרי אמר רב יצחק בר יוסף סינך מפסיק בינו לבינה:

^א ושימוש תלמודי חכמים. להסבירו סתומות המשנה וטעמיה והוא הנקרא תלמוד: נדותך. כל שצעה של ראייה ראשונה: ל"בונוך. כגון וזה שסופרת שצעה נקיים משפסקה וצריכה להיות לוצעת לצנים לצדיקה שמא תראה ותסתור ספירתה: בנדת טומאתה. ועד שתצא צמים לטבילה היא צנדתה דמריצין מתהיה צנדתה^ב צהוייתה תהא עד שתצא צמים צתורת כהנים^א: מטה חדא הואי. רצנה ולא קירוצ צשר הואי וסבר דשרי צהכי: פינר. פורציני"ט שהיא חוגרת צו ומגיע ממתינים ולמטה:

ראשונים

תורת הבית הבית השביעי - השער השני להרשב"א פסקא א' יז

[ג:]

השער השני

הפרישה

פסקא א'

דיני הרחקה מאשתו נדה
טושי"ע סי' קצ"ה

באצבע קטנה, כל אותן ימים האחרונים, כלומר ימי הספירה, מהו אצליך אמרה לו אכלתי עמו וישנתי עמו בבגדי על המטה ובשרו לא נגע בבשרי אמר לה ברוך המקום שהרגו שלא נשא פנים לתורה שהרי אמרה תורה ואל אשה בנדת טומאתה לא תקרב שום קריבה בעולם, ואיתא נמי במסכת שבת פרק קמא (יג, א). **כתב** הראב"ד ז"ל^א מדברי רבנו האי גאון ז"ל שאסור לישן^ב על מטתה אפילו אינה עמו במטה משום הרגל עבירה. ונראין הדברים (קל וחומר), שאפילו להציע מטתו בפניו אסור משום הרגל עבירה, לישכב על מטתה ממש שיש הרגל יותר לא כל שכן^ב. וכן אסרו לאכול עמה על

תניא באבות דר' נתן (פרק ב' הל' ב') ואל אשה בנדת טומאתה לא תקרב יכול יחבקנה ינשקנה וידבר עמה דברים בטלים, כלומר דברי הרגל, תלמוד לומר לא תקרב, יכול תישן עמה בבגדיה על המטה תלמוד לומר לא תקרב מעשה באדם אחד שקרא הרבה ושנה הרבה ושימש תלמידי חכמים הרבה ומת בחצי ימיו והיתה אשתו נוטלת תפליו ומחזרת בהן על בתי כנסיות ובתי מדרשות נודמן לה אליהו זכור לטוב אמר לה בתי אותן שלשה ימים הראשונים, כלומר ימי זיבה, מהו אצליך אמרה לו לא נגע בי אפילו

השלחן ואין צריך לומר בקערה אחת,
וראיה לדבר דתנן (שם יא, א) לא יאכל הזב
עם הזבה מפני הרגל עבירה, והתם על

השולחן אחד קאמר מפני שהשוו אותן בגמרא (שם יג, א) עם עליית
עוף וגבינה על שולחן אחד כדאיתא בריש פרק כל הבשר (חולין קג, ב).
ומיהו בהפרשת מפה בינו לבינה סגי, וכן נהגו בבשר וגבינה.⁴
גרסינן בכתובות פרק אף על פי (סא, א) אמר ר' יצחק בר' חנינא אמר
רב הונא כל מלאכות שהאשה עושה לבעלה נדה עושה לבעלה חוץ
ממזיגת הכוס ומהצעת המטה והרחצת פניו ידיו ורגליו. **מזיגת** הכוס
לפי שהוא הרגל [ל]עבירה,⁵ ואם שינתה [בן] להיכר מותר, וכמו שאמרו
שם דביתהו דשמואל מחלפא ליה בידא דשמאלא, ולא להושיטו לו
מיד שמאלה לידו קאמר, שזו אפילו בכלים דעלמא אסור,⁶ אלא שהיתה

מוזגת ומנחת לו על השלחן ביד שמאל להיכירא
בעלמא. דביתהו דאביי מנחא ליה אפומא דכוכב
דביתהו דרבא אבי סדיא דביתהו דרב פפא
אשרשיפא. **כתב** ה"ר אברהם ז"ל⁷ מדברי רב
אחא ז"ל דנדה אסירא למישתי מכסא דגברא.
וכתב הוא ז"ל לא ידענא מאי טעמא, ואם איתא
להאי מילתא בכהאי גוונא בלחוד הוא דאיתא,
דקא מייחד לה כסא וקא משדר ליה ניהליה,
משום דקא יהיב דעתיה עילוה. והכין תניא
במסכת נדה⁸ המשגר כוס של ברכה שלא מדעת
בעלה חייב מיתה מפני שדעתו רבה ° עליה דבר
אחר מפני שיצרו רבה עליו,⁹ ונדה לבעלה נמי
להא דמיא. ומסתברא דלא שנא כוס של ברכה
ולא שנא כוס אחר היכא דקא מייחד ליה ומשדר
ניהלה אסור, דהא קא מעייל דעתיה עילוה, מיהו
היכא דקא שתו מההוא כסא (ושתה איהו)
[ושתיה איהו]¹⁰ נמי בתרייהו לית לן בה, ע"כ.
הצעת המטה לא אמרן אלא בפניו אבל שלא
בפניו לית לן בה. ואעפ"י שהוא יודע שהיא
מציעתו אין בכך הרגל כל כך אלא כשהיא
מציעתו והוא רואה. **וכתב** רבינו חננאל ז"ל
דהני מילי בימי ליבוניהו אבל בימי נדתן אסור,
פירוש ימי ליבון ימי הספירה שהיא לובשת
לבנים לספירת שבעה, ולא שיהא הפרש בין ימי
הספירה לימים שהיא רואה בהן ממש, דהא

מינה חורבא דחומרא דאתו מינה קולא
היא כיון דקא חזי דמקלינן טפי בימי
ליבון (לימי) [מימי] נדה, ולפיכך אין ראוי
לעשות כן. **הרחצת** פניו ידיו ורגליו
אפילו הוא רוחץ והיא מוצקת¹², שאלו
לרחוץ היא בדידה אפילו בלא רחיצה אסור
דהא איכא קירוב בשר ואסור ליגע בה
אפילו באצבע קטנה, (ורחיצה) [והרחצה]
זו אפילו בצונן קאמר. **תניא** בנדרים

[בפרק שני (כ, א) אל תרבה שיחה עם האשה שסופך [ל]בא לידי ניאוף. ר' אחי בר יאשיה אומר
כל הצופה בנשים סוף בא לידי עבירה וכל המסתכל בעקיבה של אשה הואן לו בנים שאינן מהוגנין
אמר רב יוסף ובאשתו נדה. ומן העקב נלמוד לכל מקום¹³ מכוסה שבה¹⁴ שמא יבא לידי הרגל.

מזר וב"י

א חייב אדם לפרוש מאשתו בימי טומאתה

קצה פרמי רמזי דינים המחודשים המבוארים בזה הסימן

[ד] אם מותר לשתות עם אשתו נדה ככוס אחד: [ה.ב.] אם מותר לישב עם אשתו נדה על ספסל ארוך או בעגלה או בספינה: [ו.ב.] שתי מסות ורגלי האחת נוגעת בחבירתה לא ישכב הוא באחת ואשתו נדה באחרת: מטה רחבה אם מותר לישן הוא בצד אחד ואשתו נדה בצד אחר: [ז.] אם הרופא מותר למשש דפק לאשתו נדה: [ח.] ליהרר מלידת שום דבר מידו ליד אשתו נדה: [י.] אם מותר לנדה למזוג כוס לבעלה ולהושיטה לו דרך שינוי: אם מציגה לבדה או הושטה לבדה מותר בלא שינוי: חילוק שבין מציגה במים למציגה מן הכלי: מציגה שאר משקים מותר: מציגה הכוס שלא בפניו מותר: **א חייב אדם לפרוש מאשתו בימי טומאתה עד שתספור ותטבול.** כלומר דכל זמן שלא טבלה אפילו עברו כמה ימים שלא ראתה לעולם

יורה דעה קצה הלכות נדה בית יוסף

היא טומאתה עד שתטבול ואין חילוק בין ימים שאינה רואה בהם לימים שהיא רואה בהם דכל שלא טבלה דין כל הימים שזה לכל הדברים כמו שאכתוב במחלת סימן קצ"ו בסעיף דשמיא וכן פסק הרשב"א (מה"א ב"ז ש"ז ד.) וכתב שכן הוא דעת הר"א (נדה"י ריש שעה"פ י"א/ג.) ודעת כל הגאונים וכן פסק הרמב"ם בפרק י"א מהלכות איסורי ביאה

(ה"ח) וכן פסק סמ"ג (לאין קרא דף לו ע"ד) וכן כתבו המוספות בפ"ק דשבת (יג: ד"ה ימי) ובפרק אף על פי (כחצות סא. ד"ה מיתלפא) וכ"כ הר"א ש בפרק אף על פי (ס"י כד) ודלא כרבינו חננאל ורש"י

(כחצות סא ד"ה מיתלפא ליה) שפירשו דהא דאמרין בפרק אע"פ שמואל מתלפא ליה דמטהו א' דימי ליטנה ואין נראה דהא אמרין בפרק כמה אשה (שבת סד:) הרי היא נדה עד שתטבול נמים והא דאמר אליהו לאשה אותו תלמיד דימי ליטנה מהו אללך לא משום שיש לחלק בין נדות לליטנה אלא לפי שידע אליהו שכן היה המעשה שהיה מיקל דימי ליטנה שאל לה כן ורבינו תם פירש ב' שהיו רגילים לטבול שתי טבילות אחת אחר שזעה כשפוסקת קודם שמשז' נקיים דלא אסירא השתא אלא מדרבנן ג' ולכן היה מיקל אותו תלמיד ג' אצל האידנא שאין רגילין לטבול עד שמשז' נקיים אין חילוק בין ימי נדות לימי ליטנה וכ"כ ספר התרומה (ס"י ז): **וּמ"ש וְאִם מִתְשַׁמֵּשׁ בְּבֶד אֵלָּא בְּשׁוּם דְּבַר לֹא יִתְקַרֵּב אֵלֶיהָ אֲפִילוּ בְּדַבְרִים אִם מְרִגִּילִים לְעֵרֹוּהָ לֹא יִדְבֵּר בָּהֶם עִמָּה. כ"כ הרמב"ם בפרק כ"א מהלכות איסורי ביאה (ה"ד) לא ישחק ולא יקל ראש עמה שמה רגיל לנעירה וכתב הרשב"א (מה"א ב"ז ש"ז ג:) דהכי איחא באבות דרבי נתן (פ"ג ה"א) ואל אשה נדות טומאתה לא תקרב (ויקרא יח יט) יכול יתבקנה וינשקנה וידבר עמה דברים בטלים כלומר דברי הרגל תלמוד לומר לא תקרב: **וּמ"ש אב"י מותר להתייחד עמה.** כן מפורש בפ"ק דכחצות (ד.) דכשלא בא עליה מעולם הוא דאסור להתייחד עמה משום דתקף ליה יצירה אצל כיון שזא עליה פעם אחת חו לא תקף ליה יצירה:**

ב וּמ"ש וְלֹא יִגַּע בָּהּ אֲפִילוּ בְּאַצְבָּע קַמְנָה. כן כתבו הרמב"ם (פ"א ה"ח) והרשב"א (ארוך וקצר שם ד.) וכתבו המוספות בפ"ק דשבת (יג: ד"ה ימי) גבי עובדא דאוחא תלמיד שקרא הרבה ושנה הרבה ומת צחצי ימיו וכי' דאיחא נסדר אליהו (פ"טו) אמר לה ו' שמה הבאת לו את השמן שמה הבאת

לו את הפך ונגע בין נאצבע קטנה: **ו"ש** ולא ירשיט מידו לידה שו"ד
 דבר **ו"א** יקבלנו מידה. צ"ק דשנת (ט) וצפרק אף על פי (כח)
 סא. ד"ה מילתא) כתב המוספות שרשי"ז היה נוהג בך מדאמרין כח
 אליהו נהנה עובדא דקרא ושנה הרבה ומת בחי' ימיו שאמר לו אליהו ש
 הנחת לו את השמן שמה הנחת לו את
 הפך והס' ז"ל כתבו דאין משם ראייה וכן
 כתבו סמ"ג וספר התרומה ואכתוב לשונם
 גבי כל מלאכות שאשה עושה לבעלה נדה
 עושה לבעלה (פח: דיוצר ראשון) והרא"ש צפרק אף על פי (סי' ד) כתב דשפיר
 יש ראייה משם למנהג רש"י. והרב המגיד צפרק כ"א מהלכות אישות (ה"ח)
 דקדק מלשון הרמב"ם שכתב שנהא אינה נותנת הכוס צד בעלה משמע ששאר
 דברים יכולה היא להושיט מידה לידו וכן דעת קצת מפרשים ויש מחמירים
 בכל דבר עכ"ל והרשב"א מן האוסרים שכתב (מה"ק ב"ז ש"ד ד.) ח"ל לא
 ישיט מידו לידה שום דבר שמה יגע בצנצנה ח"ל רבינו ירוחם (נכ"ז ח"ד רד:)
 העידו על רש"י שלא היה רוצה לתת מפאת מידו לידה וכן נכון להחמיר
 אפילו בדבר ארוך שמה לא יזהר בעובד ויגע בידה עכ"ל (א):
ג **ו"ש** ולא יאבד עמה עד השולחן. צ"ק דשנת (יא) חקן לא יאכל
 הזב עם הזבה מפני הרגל עבירה כלומר דאע"פ שהוא זב דשזב אין לו
 להקפיד מליגע בזבה משום טומאה שכבר הוא טמא עם כל זה לא יאכל עם
 אשתו וזה מפני הרגל עבירה ומדברי הרמב"ם צפרק י"א מהלכות איסורי
 ביאה (ה"ח) נראה דדוקא בקערה אחת הוא דאסור וכאב עליו הראב"ד י' אט
 נוהגים אפילו על שולחן אחד וכ"כ רב אחא [א] ע"כ. וככתב הרב המגיד
 שכן דעת הרמב"ן (פ"ח ה"ד) והרשב"א (מה"א ב"ז ש"ד ג: וקצר שם ד.) דאפילו
 על השולחן קמני דאסור וכאב דנפרישת מפה על השולחן להיכיר כג' יא) ויש
 מקילין בדברי הרמב"ם עד כאן (ב) והר"ן (שם ה: ד"ה וכאב יב) כתב שדברי
 הרמב"ן והרשב"א משמע דנפרישת (ג) דאפילו על השולחן אסור ומיהו
 אם הפרישה מפה אחרת לעצמה מותר דהא איכא היכירא. וזה לשון הרא"ש
 שם (שם פ"א סי' ג:) ומה שרגילין עכשיו לאכול עם אשתו נדה בשולחן אחד
 לפי שמייהם היו רגילין לאכול כל אחד לבדו על שולחן קטן וכשאוהבו עמו

על אותו שולחן קטן נראה דרך חיבה אבל האידנא שכל בני הבית אוכלים
 על שולחן אחד אינו דרך חיבה ויש שעושים היכר ביניהם והיו כמו שנים
 שאוכלים יחד זה בשר זה גבינה (שם יג.) עכ"ל ורבינו ירוחם (נכ"ז ח"ד דף
 רכז ע"ג) כתב יש שנהגו לעשות היכר בינו לבנה כמו שנים האוכלים אחד
 בשר ואחד גבינה או בשתי מפות או לכסול
 המפה ויש מחמירים שפשתה היא ולא תשז
 צמקומה ע"כ (ג). והגהות מיימוניות
 צפרק י"א (אות ב) בשם סמ"ג (לאהין ק"א
 דף לו ע"ד, לו ע"א) וספר התרומה (סי'
 ג) כתב בדברי הרמב"ן והרשב"א והר"ן
 ח"ל אסור לבעל לאכול עמה על השולחן
 אלא אם כן יש שום שינוי לחם או קנקן
 בין קערה שלו לקערה שלה מדמדי להו
 צפ"ק דשנת שמי בני אדם שמכירים זה
 את זה שאסורים לאכול על שולחן אחד זה בשר זה גבינה אלא אם כן יש
 הפסק ביניהם ושינוי ביניהם להיכירא ע"כ והכי נהוג עלמא:
ד **ו"ש** ופותרים לשמות זה אחר זה בכוס אחד. כן כתב בסמ"ק
 (סי' רג ע"ב שם) ח"ל ואין קפידא לשמות בכוס אחד אחר שהם רגילין
 לשמות זה אחר זה וגם הרמב"ם והרשב"א והרא"ש ורבינו ירוחם וסמ"ג
 וספר התרומה מחמירים שהרי לא הזכירו שום איסור בדבר כלל וגם המרדכי
 כתב צפרק ב' דשטעות (סי' משנה) אמר אבי"ה (סי' קעג) נדה ששפתה בכוס
 ונשאר בו קצת הלכה יחן קיבלתי מרבותי להיכיר דאין זה שוחה עמה ממש
 דנאכילה ושמיהא אין קרובי ביאה יוסר מהלכת המטה דשריא (ט) שלא צפניו
 עכ"ל: **ו"ש** רבינו בשם ספר המצוות. הוא כן בסמ"ק (שם). והגהות
 מיימוניות כתבו צפרק י"א מהלכות איסורי ביאה (אות ב) כלשון הזה אפילו
 לשמות ממסקה שכלי ששפתה ממנו כתב בא [רא"ש] (יראים סי' קצב ויראים השלם
 סי' כו ד.) דאסור כדמשמע השם (שם יג.) גבי עובדא דתנא דבי אליהו דאמרה
 אכל עמי ושפה עמי וכו' ועל כל דבריה השיב לה [בן] צדוק המקום שעקר
 משמע שעל כל אלה נעש דאס לא כן למה הזכיר אותו צמקומה אלא אם
 הורק זה המשקה ששפתה מכלי זה לכלי אחר אפילו הותר לכלי ראשון
 מותר לו לשמות ממנו אחר ששפתה כשהורק מכלי לכלי וכן אם שמה הוא
 חסלה היא מותרת לשמות אחריו דלא יאכל הזב עם הזבה חקן והוא הדין
 לא ישפה אצל לא מאכל ולא משפה לא חקן [בן] ואם שמה והוא אינו
 יודע נראה שאינה צריכה להגיד לו אלא מניחמו לשמות שאין כאן חיבה כלל
 עכ"ל הר"מ ז"ל [בן] עד כאן לשון הגהות וכ"כ גם כן המרדכי צפ"ק דשנת

(סי' רלו) וכן נוהגים העולם שלא לשמות משוירי הכוס ששפתה הנדה ואט
 נוהגים עוד להדיח הכוס בין שפיה ידיה לשפיה ידיה ומנהג כשר הוא
 (ד) ומשמע דטעמא דמילתא דלא קפדין אלא שלא ישפה הוא אחריה כדי
 שלא יצא ליחן לצו עליה ויצא ליד הרגל דבר אצל לשמות היא אחריו לים
 לן זה דליה לא מרגל ליה וכן נראה

מדברי הר"א שאכתוב בסוף סימן זה:

[בדק הבית] כתוב בארחות חיים (הל')

נדה סי' ט אות יא) ובקערה לאכול זה מה

שהותר זה מותר (ד*) **ועד כאן:**

בספר המצוות (י) ונוהגין להפסיק אדם אחר ביניהם:
ה"ו ולא יושב במטה המיוחדת לה אפילו שלא בפניה
ואין צריך לומר שלא יישן עמה במטה (י) **אפילו כל**

קצה א תמיד היא בנדרתה
 בו' כלומר, אף צמי
 לבונה כל דין נדה יש לה, כדליתא
 בפוסקים ומציאם צ"י ועמוד קנא
 ד"ה חייב: ב אפילו בדברים.
 אם מרגילין לערוה לא ידבר בהן
 עמה, עד כאן לשון טור [עמוד קנב]:

שו"ע עם הנ"ב

סימן קצה

דברים האסורין בזמן נדרותה. ובו י"ז סעיפים:

א חייב אדם לפרוש מאשתו בימי מומאיתה עד שתספור ותמכול: הגה ^[א] ^[ב] ואפילו שהמה זמן ארוך ולא טבלה
א תמיד היא נגדמה עד ^[א] שמתנול: ^[ב] ^[ג] ולא ישחק ^[א] ולא יקל ראש עמה הגה ^[ב] אפילו נדנדים שמא
 ירגיל לעבירה ^[א] אבל ^[ב] מותר לו להתייחד עמה ^[ג] דכיון שבא עליה פעם אחת תו לא תקיף יצריה:

פתחי תשובה

קצה (א) ולא ישחק. עיין בשערי תשובה באורח חיים סימן רי"ז ס"ק ה' שכתב בשם ברכי יוסף [שם אות ג] דאסור להריח מבשמים שלה, אף שהתורה
 העידה [שיר השירים ז, ג] סוגה בשושנים, מכל מקום יש להתרחק, וסימן לדבר סוגה בשושנים, דצריך סייג גם בשושנים. ועיין בט"ז שם ס"ק ג' שכתב
 דאפילו אם הסירה כו', והוא הדין בבשמים של אשתו נדה אם הסירה מעליה ומונחים על השולחן אפילו הכי אסור להריח בהם. וכתב בספר חמודי דניאל
 כת"י, נראה אפילו לדרוך שמקילין תשמיש המטה ביצא לדרך סמוך לוסתה, כדלעיל סימן קפ"ד [סעיף י, מכל מקום בדברי הרגל באשתו נדה אסור:

טורי זהב

יורה דעה קצה הלכות נדה

קנו שפתי בהן

ג ואלא יושיט מידו בו'. אפילו נדבר שהוא ארוך: ד אלא אם
 בן בו'. ואין צריך לומר שאסור לאכול עמה בקערה אחת וזה אחר
 זה, אף על פי שאין נוגעים ביחד: ד שום שינוי. דומיא לדליל
 סימן פ"ח סעיף ב' גבי צמר צמלצ: ו או שיאכל כל אחד בו'.
 או שחגלה מעט מן השלחן ותתן
 קערה שלה עליו, כן כתב הר"ר
 יונה בספר דרשות הנשים [אגרת
 המשונה דש ג סוף אות נה]: ז ויש
 אומרים בו'. כתב הב"ח [עמוד קנד
 ד"ה ועוד] דאף לסכרם זו אינה אלא
 כשגם בני הבית אוכלים עמהם על
 שלחן אחד ביחד, התם הוא דשרי
 כשהיא אוכלת מהקערה שלה אף
 על פי שאוכלים על מפה אחת בלא
 שום היכר, אבל כשגני הבית אוכלין
 על שלחן אחר והאיש והאשה אוכלין
 לבדן על שלחן אחד כל אחד מקערה
 שלו, אסור אפילו היה רגיל לאכול
 עמה בקערה אחת. ומשמע מדבריו
 דהוא הדין כשאין שם בני בית כלל
 אסור, ואין דבריו מוכרחים:
 ח יש אומרים שאסור בו'. לפי
 שהרב דבריו משה [אות ד] כתב דין
 זה בשם הקונטרס שמהל, על כן
 כתב דין זה בשם יש אומרים. אבל

ב ד [ה] ג (ב) לא יגע בה אפילו באצבע קמנה
 ה ג [ו] ולא (ב) יושיט מידו לידה שום דבר
 (א) ולא יקבלנו מידה שמא יגע בבשרה: הגה
 [ג] ד א וכן על ידי (ה) זריקה מידו לידה או להיפך אסור:
 ג י [ג] לא יאכל ^ה עמה ^ו על השלחן
 י ד [ח] אלא אם בן יש ה שום שינוי ^י שיהא
 שום דבר מפסיק בין קערה שלו לקערה שלה
 (א) [ג] לחם או קנקן ו או שיאכל כל אחד
 (א) במפה שלו: הגה ז [ט] ו יש אומרים הא דצריכין
 הפסק בין קערה שלו לקערה שלה היינו דוקא כשאין
 אוכלין (ב) מקערה אחת כשהיא טהורה אבל אם אוכלין
 מקערה אחת כשהיא טהורה סגי ^ה אם אוכלת ^ו בקערה
 צפני ^ז עצמה ואין צריכים היכר אחר וכן נוהגין.
 ח (ה) [י] יש אומרים שאסור לו לאכול (ג) משירי
 (ד) ^ו מאכל שלה כמו שאסור לשמות משירי כוס שלה
 וכמו שיתבאר:
 ד פ ט [י] לא ישתה ^ו משירי בום ששתתה

לענ"ד דהגהות מיימוניות [אסורי ביאה יא אות ל] בשם רא"ם [יראים
 השלם סימן כו כד, א] ומרדכי [ואגודה שנת סימן יט ורוקח סימן (שי"ח)
 [שי"ח] ד"ה אסור לאכול עמה] פירק קמא דשבת [רמז רלז] בשם הר"ש,
 שמהם מקור דהאי דינא דלקמן סעיף ד' דלא ישתה משירי כוס
 ששתתה, שם מוכח להדיא דכל שכן דלא יאכל משירי מאכל שלה,
 ואדרבה שחיה נלמד מאכילה, ע"ש: ט אלא ישתה בו'. משמע אף
 על פי שחזר ומלאוהו, כגון ששתתה היא חצי ואחר כך מלאוהו אסור,
 דמכל מקום הוא שותה משירי. אבל אם ששתה היא כל הכוס ומלאוהו נראה דמותר, וכן משמע בב"ח [עמוד קנד ד"ה ומותרים]. ואף על גב
 שכתב צ"י [עמוד קנא דיבור ראשון] ואנו נוהגין עוד להדיח הכוס בין שחיה לידה לשחיה ידיה, ומנהג כשר הוא, עכ"ל, אכן לא נהגין הכי:

פתחי תשובה

מבעלה נוצה דרך נפיהה, ומביא ראיה מאמימר דשקיל גברא גדפא מיניה, אמר ליה פסילגא לך לדינא [נחכות קה, בן, ע"ש. ועיין בתשובת הר הכרמל חלק יורה דעה סימן י"ח שדחה זה והעלה להתיר, ע"ש. גם הכרתי ופלתו [תפארת ישראל סעיף א] כתב דאין להחמיר בזה. עוד כתב שם שראה נוהגין שזורקין דבר כלפי מעלה ולא לנוכח אשתו כמתכוין לזרוק לידה, והיא פושטת ידה ומקבלתו, ויש להקל בזה, ע"ש [אכן בסדרי טהרה [ס"ק ד] כתב דאף על פי שיש להקל מעיקר הדין, מכל מקום אין להתיר, וכל המחמיר בענינים כאלה תבא עליו ברכה, ע"ש]: (ה) בקערה בפני עצמה. עיין באר היטב [ס"ק ד]. ועיין בתשובת משאת בנימין סימן קי"ב באמצע התשובה, שכתב דאפילו מקערה אחת שרי לאכול אם גם בני הבית אוכלים עמהם מקערה זו, דאין לך הפסק גדול מזה, ומכל מקום רבים הם המחמירים שלא לאכול מקערה אחת אפילו עם בני הבית, ומדינא אין לאסור, ולא נמצא איסור זה ברור בשום דוכתא, אך המחמירים יפה עושים באיסור חמור כר', ע"ש. ולענ"ד נראה דדוקא על שולחן אחד יש מקום להתיר בזה, אף אם גם כשהיא טהורה הם אוכלים בקערה בפני עצמן, מכל מקום כשגם בני הבית אוכלים עמהם עדיף מהיכר, אבל מקערה אחת מדינא יש לאסור לפי מה שכתב הרמ"א שאסור לו לאכול משיוורי מאכל שלה, אם כן כשאוכלים בקערה אחת בודאי אוכל משיוורי מאכל שלה, ואי אפשר ליהור ולדקדק בזה שיפסוק אדם אחר בינתים. ועיין מה שכתבתי לעיל סימן פ"ח ס"ק ד': (ו) מאכל ש"ה. עיין בתשובת יד אליהו סימן ס"ה שכתב באשה נדה שהריחה טאב"ק כמו חצי כלי, מותר לבעלה להריח המותר, דזה לא דמי לאכילה, ע"ש:

(ב) לא יגע בה. בתשובת נודע ביהודה תניינא חלק יורה דעה סימן קכ"ב נשאל באיש ואשה הדורים בכפר בין גוים ואין שם יהודי או יהודית וזולת הזוג לבדם, אם מותר לבעלה לעמוד עליה⁽¹⁾ כשהיא טובלת לראות שתהא כולה תחת המים, ואם יכול לתמכה בידיו לדחפה תחת המים. וכתב שמצד הסברא נראה, כיון דאיסור נגיעה (כדעת הש"ך ס"ק כ') וכן איסור הסתכלות במקומות המכוסים הוא שמה יבא לידי הרגל דבר, ברגע זה לא חיישינן, דלא שביק היתרא שתיכף ברגע זה מותרת בעלייתה מן המים, ולכן אם אי אפשר בענין אחר⁽²⁾ יש להתיר, ע"ש. ועיין בתשובת שמש צדקה חלק יורה דעה סימן ס"ד שכתב מי שמתה אשתו רח"ל והיא נדה, רשאי ליגע בה, ע"ש: (ג) ולא יקבלנו מידה. עיין בתשובת יד אליהו סוף סימן ס"ה שכתב דאין אשה נדה רשאה להחזיק נר בידה כדי שישתה בעלה טאב"ק או לחמם עצמו בנר ההוא או להדליק ממנו נר אחר, וראיה ממשנה י"א פרק ה' דמכשירין אשה שהיו ידיה כר', ופירש הר"ע ברטנורא לפי שההבל מחבר כר', ע"ש. ועיין בתשב"ץ חלק ג' סימן ג"ח [אות ה] ובסימן ר"ל שכתב דמותר ליטול מידה התינוק, משום דחי נושא את עצמו [שבת צד, א], והיא אינה עושה כלום אלא התינוק עצמו הוא יוצא מחיק אמו ובא אל אביו, ע"ש. ונראה דאם התינוק קטן או חולה או כפות אסור, דאז לא שייך לומר חי נושא את עצמו, כמו שכתב המגן אברהם [אריה] בסימן ש"ח ס"ק ע' וע"א, ע"ש. וכתב עוד שם בסימן ג"ח [אות ט] דליגע בבגדיה בעודה לבושה יש להתרחק, אבל כשאין עליה מותר, שלא נאסר משכב ומושב שלה אלא לטהרות, ע"ש: (ד) זריקה. עיין בשו"ת שבסוף ספר מנחת יעקב [סימן יג] שכתב דאסור לאשה נדה להסיר

טורי זהב

יורה דעה קצה הלכות נדה

קנח שפתי כהן

(ה) והיא מותרת לשנות כו'. דהיא לא מרגלגא ליה לעצירה:

היא: הגה⁽¹⁾ אם לא שמפסיק אדם אחר צנייהם⁽²⁾ או שהורק מכוס זה אל כוס אחר אפילו הומזר לכוס ראשון.⁽³⁾ ואם שמתה והוא אינו יודע ורואה לשמות מכוס שלה אינה צריכה להגיד לו שלא ישמה (ה)⁽⁴⁾ והיא מותרת לשמות מכוס שמתה הוא.⁽⁵⁾ ואם שמתה מכוס⁽⁶⁾ והלכה לה יש אומרים שמותר לו לשמות המותר⁽⁷⁾ דמאחר שכבר הלכה אין כאן מזה:

פתחי תשובה

(1) והלכה לה. עיין בתשובת יד אליהו סימן ס"ד שכתב דאם באתה באמצע מותר לגמור, וכן בפרסה נדה באמצע אכילה מותר לגמור, ע"ש: (ח) במטה. עיין בספר חכמת אדם כלל ק"ב [קטז ס"ק ה] שכתב דהוא הדין על כרים המיוחדים לה אסור, ע"ש. ואם כן צריך לומר דכל שכן על המיוחדים לו אסורה היא [לשכב עליהן], כמו שכתב הט"ז ס"ק ו'. ולפי זה הא דכתב הט"ז ס"ק ז' דאשה נדה יכולה לשכב אסדיני בעלה, מיירי באינם מיוחדים לו, אי נמי מיירי שלא בפניו, דאף דהוא על מטתה אסור גם כן שלא בפניה, מכל מקום היא על מטתו נראה לי דמותרת שלא בפניו. וכן נראה מדברי הט"ז ס"ק ו': (ט) ש"ה